

„Homo proponit, Deus disponit.” – „Ember tervez, Isten végez”

„HANGRÓL HANGRA...”

Nemzetközi Zenei Nevelési Konferencia
– megváltozott formában – koronavírus idején

A Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége – a KÓTA 2019 novemberében megbízást kapott az Emberi Erőforrások Minisztériuma Köznevelési Államtitkárságtól, hogy „Hangról hangra...” címmel az ifjúsági kórusok és a zenei nevelés támogatásának céljából hozzon létre sokszínű értékvédő programot. A program keretében közel száz különböző eseményt terveztünk – kórustalálkozókat megyei és regionális szinten, mintaadó nagy koncerteket kiemelt ünnepi helyszíneken, szakmai konferenciákat és továbbképzéseket. Mertünk nagyot álmodni, és éppen elindult a program sorozat, amikor egyik napról a másikra világjárvány tört ki, és egyszerre csak karanténban találtuk magunkat, azzal szembesülve, hogy szép terveink majd csak egy kiszámíthatatlan kényszerszünet után, és csak részben valósulhatnak meg.

„Homo proponit, Deus disponit”, azaz: „Ember tervez, Isten végez” –, de mégsem keseredtünk el és legfőképpen nem adtuk fel a terveinket!

Ahogy mindenki körülöttünk, mi is azt kezdtük mérlegelni, hogy miként menthetnénk meg legalább egy részét az eltervezett programoknak. Néhány közülük biztosan elmarad, néhányat későbbi időpontban megrendezhetünk. De olyan megoldáson is gondolkodni kezdtünk, hogy az értékes tartalmakat hogyan őrizhetjük meg esetleg megváltoztatott formában.

2020. májusában szeretnénk volna egy nemzetközi zenei nevelési konferenciát összehívni. A *Magyar Kodály Társaság* (MKT) és a *Nemzetközi Kodály Társaság* (IKS) nagy örömmel üdvözölte a KÓTA tervét, hiszen régóta aktuális, hogy közös nevezőre jussunk a Kodályi zenei nevelési koncepció Magyarországon és a nagyvilágban használatos módszereivel, és általános helyzetével kapcsolatosan. A konferencia címéül Denis Bacon – aki a Kodály koncepció amerikai elterjesztésének egyik legfontosabb személyisége volt – könyvének címét használtuk föl, melyet továbbgondolunk a következőképpen: „Hold fast to dreams¹ – while embracing the future” – azaz: „Ragaszkodj az álmokhoz – miközben a jövőbe tekintesz”.

¹ Denise Bacon a Kodály Center of America (Wellesley, Massachusetts) alapítója, a könyv 1993-ban jelent meg.

A teljes idézet:

*“Hold fast to dreams, for if dreams die,
Life is a broken-winged bird
that cannot fly.”*

(Langston Hughes)

A felmerülő kérdések így fogalmazódtak meg:

- A múlt sikerei és a jövő feladatai – mi a kulcs a megvalósításhoz?
- Hogyan tudnánk minél több alkalmat teremteni a közös éneklésekhez?
- Hogyan lehetne a technikai készségfejlesztések mellett erőteljesebben figyelni a zeneiségre, a muzikalitás erősítésére?
- Hogyan lehet átadni a következő generációnak a Kodály koncepció áldásos előnyeit?
- Mi a szerepe a különösen elhivatott, karizmatikus személyiségnek a sikeres zeneoktatásban?
- Hogyan építik be a kodályi alapelveket a különféle kulturális és nevelési háttérrel rendelkező országok a saját ének-zene oktatásukba? Milyen kihívásokkal és megoldásokkal nézhetünk szembe?

A konferencia meghívott előadói között olyan kiemelkedő külföldi személyiségeket üdvözölhettünk volna, mint *Jerry L. Jaccard* professor, aki a Nemzetközi Kodály Társaság elnöke, *Ed Bolkovac*, a Hartford-i egyetem professzora, karnagy, *Susanna Saw*, aki Dél-kelet-Ázsia és Malajzia térségében csodákat tett a Kodály koncepció kialakításában. Nagy örömről számolunk *Gilbert de Greeve*, aki sok éven át állt a Nemzetközi Kodály Társaság élén – egyike volt azoknak, akik elsőként fogadták el a konferenciára szóló meghívást. Megnyertük az ügynek *Vandulek Lili* asszonyt is, aki jelenleg Ausztráliában él és a Nemzetközi Kodály Társaság egykori ügyvezető titkáráként minden szervezeti dologban tökéletesen jártas.

A tervezett magyar előadók között a Kodály koncepció kiváló képviselői szerepeltek – egyrészt előadásokkal – (*Erdei Péter, Kertész Attila, Sárosi-Szabó Márta, Szabó Soma, Szalay Olga*), illetve a kerekasztal beszélgetéseket terveztünk a Kodály Zoltán zenei-nevelési filozófiájának világszerte jól működő modelljeiről, a magyar és nemzetközi kórus-repertoár változásairól, valamint a az iskolákban egyre népszerűbb „új utakról”, a Kodályi zenetanítás 21. századi sikeres megvalósításáról. *Hartyányi Judit, Mindszenty Zsuzsanna, Fehér Anikó, Igó Lenke, Szirányi Borbála, Barabás Edina, Nemes László Norbert* valamint *Durányik László* vállalták a kerekasztal beszélgetésekben való részvételt. Bemutatók, mini koncertek álltak még a konferencia tervezetében.

A magyar kóruszövetség mélységesen hitt abban, hogy a magyar és külföldi előadók személyes találkozása, a kerekasztal beszélgetések, szakmai eszmecserek sok kérdésre megadják a választ, és valóban meg tudjuk majd osztani a sikereinket, de a kételyeinket is. Nagy öröm volt, hogy kiváló magyar és külföldi személyiségek, akik életüket tették rá a kodályi eszmék külföldön való terjesztésére – vállalták a részvételt. Különös köszönet illeti *Jerry L. Jaccard* professor urat, a Nemzetközi Kodály Társaság elnökét, aki a konferencia vezérelveinek kialakításában bölcs gondolataival nagyon sokat segített.

Amikor a konferencia gondolata még csak kibontakozó félben volt, akkor még élt Szőnyi Erzsébet professzor asszony, zeneszerző, a magyar zenei élet ikonikus alakja, aki egész életében küldetésének tekintette Kodály Zoltán zenepedagógiai elveinek hirdetését itthon és külföldön egyaránt. 2019. decemberi halála pótolhatatlan veszteség, iránta érzett tiszteletünk kifejezésékként a tervezett Nemzetközi Zenei Nevelési Konferenciát az ő emlékének kívántuk ajánlani.

**HOLD FAST TO DREAMS
WHILE EMBRACING
THE FUTURE** In Memoriam Erzsébet Szőnyi
Our Predecessors, Contemporaries and Successors

International music education conference
MAY 8-10, 2020, BUDAPEST
Institute for Musicology of the Research Centre for Humanities
1014 Budapest, Táncsics Mihály u. 7.

MAIN TOPICS

- Past successes and future applications – What is the key?
- What kinds of opportunities can we provide for more and more common singing?
- How may we focus on making music rather than technical skills alone?
- How do we transfer the essence of the Kodály concept to rising generations?
- How important is it to have dedicated individuals in transmitting the Kodály philosophy?
- How are other countries adapting Kodály's principles within their cultures and education systems? What are the challenges and solutions?

The conference is part of the project "HANGRÓL HANGRA" (Voice to Voice), supported by EMMI (Ministry of Human Capacities)

Reménykedtünk benne, hogy az ifjabb tanárgeneráció is részt vesz a konferencián – ők, akik sokszor máshogyan látják a világot, más fajta problémákat észlelnek a napi munkájukban. Ők, akik a Kodályi zeneoktatáson nőttek föl, de emellett teli vannak számos új ötlettel és egyben összekötő kapocs szerepét töltik be a 20 és 21. század zenepedagógiai törekvéseiben.

PROGRAM

MAY 08, 2020, 10 am-8 pm:
Visiting schools and a choir rehearsal

MAY 09, 2020, 9 am-7 pm:
Conference

Keynote speakers:
Péter Erdel, Jerry L. Jaccard

Presenters:
Ed Bolkovac, Gilbert de Greeve, Attila Kertész, Susanna Saw,
Márta Sárosi-Szabó, Soma Szabó, Olga Szalay, Lili Vandulek

Panel discussion:
Anikó Fehér, Judit Hartványi, Borbála Szirányi, Lenke Igó,
Edina Barabás, László Norbert Nemes, László Durányik

Mini concerts:
Children's choir of School Pannonia Sacra (Andrea Blazsek)
Musica Nostra Female Choir (Zsuzsánna Mindszenty)

MAY 10, 2020:
In the footsteps of Zoltán Kodály - Sightseeing tour
with Kata Kövendi

Organizer: Association of Hungarian Choirs, Orchestras and Folk Ensembles – IKÓTA
Co-organizers: Hungarian Kodály Society (MKT)
International Kodály Society (IKS)
Patron: Mrs Sarolta Péczely Kodály

Amikor világhosszá vált, hogy a nemzetközi konferencia elmarad, és valószínűleg a jövőben sem tudjuk megszervezni, akkor eszünkbe jutott a közmondás: „*A szó elszáll, az írás megmarad.*” Így született meg egy konferencia-kötet terve, amelyben a meghívott szakemberek-zenepedagógusok, muzikusok, karvezetők leírják mindazt, amit a konferencián szerettek volna elmondani. Tudjuk, hogy ez nem ugyanaz, mintha személyesen hallgattuk volna egymást, illetve élőben reagálhattunk volna a felmerülő témákra, de mégis valami. Egy kézzel fogható bizonyítéka annak, hogy közösen gondolkodunk, hogy összetartunk a Kodály ügyekben, hogy semmiképpen nem akarjuk veszni hagyni azt a zseniális elképzelést, melyet a 20. század nagy zeneszerző, zenepedagógus, zene-tudós egyénisége, Kodály Zoltán számunkra örökül hagyott.

Az EMMI Köznevelésért felelős Államtitkársága lehetőséget adott, hogy a konferenciára fordított anyagi forrás céljait módosítva írásos formában adjuk kézbe a konferencia anyagát. Az angol nyelvű előadásokat magyarra lefordítottuk, a magyarokat pedig angolra, így két nyelven olvasható valamennyi írás. Reményeink szerint ez a kötet még a 2020-as év második felében megjelenhet, és sokakhoz eljuthat – talán többekhez is, mint ahányan részt vettek volna a konferencián. Szeretettel ajánljuk minden érdeklődőnek – várhatóan a KÓTA Titkársága és a Magyar Kodály Társaság révén lehet majd hozzájutni. A megjelenésről hírt fogunk adni.

Végül szeretnék köszönetet mondani munkatársaimnak, akikkel megálmodtuk ezt a konferenciát: a KÓTA és a Magyar Kodály Társaság képviselőiben *Hartyányi Juditnak*, aki a kezdetektől sok éves nemzetközi tapasztalatával, valamint végtelenül empátikus magatartással, körültekintő és gondos koncepciójával ott állt az ügy mellett. Köszönet a Magyar Kodály Társaság társelnökének, *Szalay Olgának* aki a népzenei szakmai tudását osztotta meg velünk a szervezés során. Köszönet a cikkek íróinak, és mindazoknak, akik a kötet ötletének kialakításában, létrehozásában fáradoztak – a KÓTA titkárságának, de különösen *Pribay Borbála* munkatársunknak, aki a magyar és külföldi előadókkal tartotta a kapcsolatot, a konferencia tartalmát megtartva folyamatosan segít a megváltozott forma – a kiadvány megvalósításában.

Köszönetet mondok az Emberi Erőforrások Minisztériuma Köznevelési Államtitkárságának az anyagi támogatásért, és a terveink átalakításában tanúsított rugalmasságáért.

Dr. Mindszenty Zsuzsánna, elnök
Magyar Kórusok, Zenekarok és
Népzenei Együttesek Szövetsége – a KÓTA